
A gyermekkori obezitás és a családi viszonyok összefüggései

Lantos Katalin

SZTE Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar

Egészségmagatartás és –fejlesztés Szakcsoport

e-mail: lantos@etszk.u-szeged.hu

Kulcsszavak: gyermekkori elhízás, családi viszonyok, etetési stílus

Probléma: A gyermekek túlsúlyossága, illetve kóros elhízása egyre nagyobb probléma mind hazánkban, mind világviszonylatban. A HELENA nemzetközi vizsgálat szerint Magyarországon a 2 és 10 év közötti gyermekek 11,2 százaléka túlsúlyos, 6 százaléka kövér, a 13-18 éves korosztályban a gyermekek 14,7 százaléka túlsúlyos, 5,1 százaléka kövér (Erhardt, 2010). A gyermekkori elhízás kialakulásának hátterében több tényezőt találhatunk, ezek lehetnek külső és belső okok. A belső okok közé soroljuk a genetikai és hormonális tényezőket. Külső tényezők alatt a táplálkozási szokásokat, a mozgásszegény életmódot értjük. Ide tartozik előadásom fő témája is, a szülők hatása. Ezen belül több szintet tudunk elkülöníteni, melyből talán legfontosabb az úgynevezett *etetési stílus*, mely számos vizsgálat szerint összefüggésben áll a gyermekkori elhízással.

Célkitűzés: Az előadás célja a felvetett probléma szakirodalmi hátterének áttekintése, valamint K. E Rhee (2008) három lépcsős modelljének bemutatása, mely több szinten elemzi a család hatását a gyermekkori elhízásra. Ezen belül további cél volt ismertetni a különböző etetési stílusokat, illetve szülői aggodalmakat, melyek hatást gyakorolnak, pl. a gyermek ételpreferenciájára és közvetve akár testsúlyára is.

Eredmények: Az áttekintett irodalmak alapján látható, hogy mindhárom etetési stílus (korlátozás, nyomásgyakorlás, monitorozás) kapcsán megmutatkozik a szülő kontrolláló viselkedése a gyermek étkezési szokásai felett. Az is elmondható, hogy ha szülő aggodalmaskodik a gyermek súlya miatt, az nagyobb kontrollhoz vezet, ami pedig csökkenti a gyermek autonómiáját az étkezések közben. Ez azonban azzal jár, hogy a gyermek elveszti érzékenységét a saját belső jelzéseire (pl. éhség, teltségérzet), csökken a kontroll a saját étkezése felett, és így esetleg akkor is többet eszik, amikor már nem éhes. Emellett a tiltott, egészségtelen ételek iránti preferencia fokozódik. Mind-ezen hatások közvetve kihatnak a gyermekek testsúlyára is.

Következtetés: A szülők etetési stílusának vizsgálata, valamint a gyermek étkezésére vonatkozó további tényezők feltárása, valamint összefüggésük vizsgálata a probléma jelentőségét tekintve fontos feladata az elhízással foglalkozó kutatásoknak.

The relationship between childhood overweight and the feeding styles of the parents

Lantos Katalin

University of Szeged, Faculty of Health Sciences and Social Studies

Section of Health Behaviour and Health Promotion

e-mail: lantos@etszk.u-szeged.hu

Keywords: childhood overweight, family relations, feeding style

Problem: Childhood overweight is an important public health problem in the western countries, even as in Hungary. By the results of the HELENA international research 11,2 percent of the children between 2 and 10 years old are overweight, 6 percent of them are obese; 14,7 percent of the children in the age-group 13-18 years are overweight, 5,1 percent of them are obese (Erhardt, 2010). Reasons of childhood overweight can be external and internal. The genetic and hormonal factors can be categorized as internal reasons. External reasons are eating habits, the lack of exercise and the influence of the family. We can distinguish several levels within these family influences. On the first level there is the behaviour connected directly to eating, i.e. the feeding style of the parents or the appearance of their controlling behaviour.

Aim: The aim of the presentation is to review the literary background of this topic and to introduce K.E. Rhee's model which analyses the effect of the family on three levels. In the presentation the feeding styles of the parents and their concerns (that influence for example the child's food preferences) will be discussed.

Results: The studies have shown that all feeding styles are associated with the controlling behaviour of the parents. The parent's concern about the children's weight causes more controlling behaviour reducing the autonomy of the children during the mealtimes. Due to this decrease of autonomy children lose the ability of listening to their inner signs (hunger, satiety.. etc.) and regulating their eating themselves which lead to eating more regardless of whether or not they were full. Besides this the preferences of unhealthy and by parents forbidden food will rise. These effects also have an indirect influence on the children's weight status.

Conclusion: Further examination of the family factors which influence the children's eating habits, food preferences and weight status is an important issue on the field of obesity research.